

PROGRAM PRO VÝPOČET EMISÍ Z NEEVIDOVANÝCH ZDROJŮ

Uživatelská příručka

Praha
Prosinec 2019

OBSAH

Úvod	3
Hlavní funkce programu	3
Způsob výpočtu.....	3
Vstupní data pro „Autobusová nádraží“, „Parkoviště a garáže“, „Logistiku a skladování“, „Prodej, služby“ a pro „Průmysl s malou prašností“	4
Vstupní data pro průmysl s velkou prašností a těžbu.....	5
Výsledky	6

Úvod

Aplikace byla vytvořena v rámci projektu č. TH03030496 – „Zmapování a emisní bilance nevidovaných zdrojů emisí znečišťujících látek na území městských aglomerací“, který finančně podpořila Technologická agentura České republiky z programu Epsilon. Základním cílem projektu bylo zásadně zpřesnit znalosti o opomíjených zdrojích emisí, tj. zdrojích, které mohou mít závažný vliv, ale vzhledem ke svému charakteru nejsou běžně sledovány.

Hlavní funkce programu

Funkcí programu Neevidované zdroje je výpočet emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší, u nichž nejsou stanoveny jednotné emisní faktory nebo emisní parametry jako u sledovaných zdrojů. Aplikace slouží pro jednoduchý výpočet emisí z těchto zdrojů, aniž by uživatel musel studovat velké množství metodik vztahujících se k jednotlivým druhům činností.

Způsob výpočtu

Výpočet emisí probíhá pomocí průvodce. Po spuštění aplikace uživatel vybírá z nabídky kategorie zdrojů (viz obr. 1). Neevidované zdroje jsou rozděleny do 7 základních kategorií:

- parkoviště a garáže
- autobusová nádraží
- logistika a skladování
- prodej a služby
- průmysl s malou prašností
- průmysl s velkou prašností
- těžba surovin

Obr. 1. Výběr kategorie zdroje

Po stisku tlačítka Další > zadává uživatel vstupní údaje podle typu zdroje.

Vstupní data pro „Autobusová nádraží“, „Parkoviště a garáže“, „Logistiku a skladování“, „Prodej, služby“ a pro „ Průmysl s malou prašností“

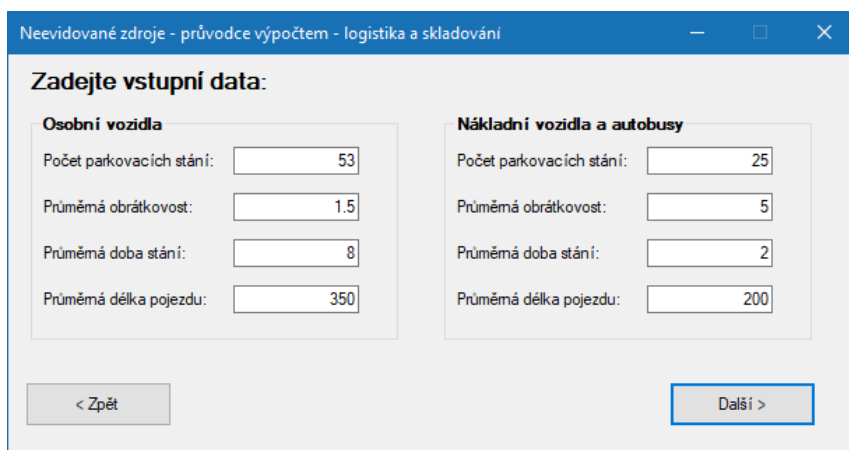
Pro kategorie „Autobusová nádraží“, „Parkoviště a garáže“, „Logistika a skladování“, „Prodej, služby“ a „ Průmysl s malou prašností“ zadává uživatel údaje o dopravě spojené s provozem areálu.

Zadávají se charakteristiky odděleně pro osobní a pro nákladní vozidla nebo autobusy. Uživatel vyplní do příslušných polí:

- počet parkovacích stání na parkovišti, v garážích, v areálu nebo v části areálu, pro který je prováděn výpočet
- průměrnou denní obrátkovost, tj. průměrný denní počet vozidel, které využije jedno parkovací stání
- průměrnou délku pojezdu, tj. průměrnou délku jízdy vozidel v rámci areálu, parkoviště nebo garáží
- U garáží je navíc zadáván počet pater

Pro obrátkovost je možné zadat buď známou hodnotu získanou z terénního šetření nebo střední hodnoty pro jednotlivé typy příslušných parkovacích ploch:

Charakter provozu na parkovací ploše	Typická obrátkovost
maloobchodní prodejny (potravin, hobby markety apod.)	7,0
větší obchodní centra	5,0
sportoviště, koupaliště	4,0
parkoviště s menší návštěvností – sídliště, kanceláře, továrny	1,2
odstavná a další málo využívaná parkoviště, depo BUS, kamiony	0,7

Obr. 2. Zadání vstupních údajů

Vstupní data pro průmysl s velkou prašností a těžbu

Pro kategorie průmysl s velkou prašností a těžba surovin zadává uživatel kromě údajů o dopravě spojené s provozem areálu také údaje o charakteru areálu a surovinách, které jsou zdrojem prašnosti.

Uživatel vyplní do příslušných polí pro osobní a nákladní vozidla:

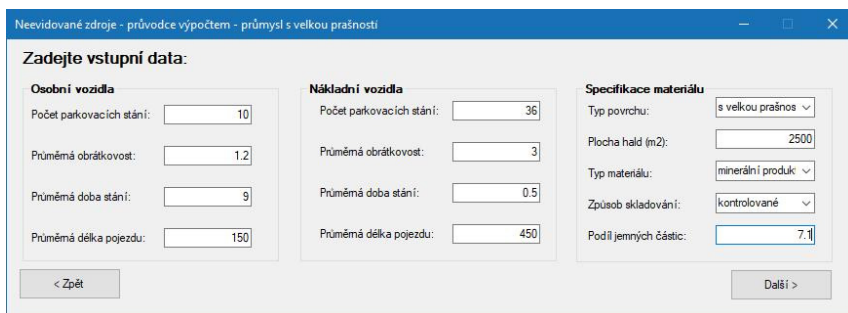
- počet parkovacích stání v areálu nebo v části areálu, pro který je prováděn výpočet
- průměrnou denní obrátkovost, tj. průměrný denní počet vozidel, které využije jedno parkovací stání
- průměrnou délku pojezdu, tj. průměrnou délku jízdy vozidel v rámci areálu

Pro specifikaci materiálu se zadává:

- typ povrchu – na výběr je možnost s malou prašností nebo s velkou prašností

- plocha hald – výměra plochy, na které jsou umístěny deponie materiálu
- typ materiálu – je možné zadat uhlí, železnou rudu nebo ostatní minerální produkty
- způsob skladování – zadává se buď nekontrolované (volně ložený materiál) nebo kontrolované v případě, že je přítomno nějaké zařízení nebo systém redukce emisí
- podíl jemných částic – zadává se podíl jemných částic ve skladovaném materiálu. Vychází se buď ze znalosti materiálu nebo je možné zadat typické údaje podle tabulky níže:

Typ provozu	s (%)
Kamenolomy a zpracování kamene	8,3
Zpracování písku a šterku	7,1
Těžba a zpracování železné rudy	5,8
Těžba uhlí	17

Zadejte vstupní data:

Osobní vozidla

Počet parkovacích stání:

Průměrná obrátkovost:

Průměrná doba stání:

Průměrná délka pojezdu:

Nákladní vozidla

Počet parkovacích stání:

Průměrná obrátkovost:

Průměrná doba stání:

Průměrná délka pojezdu:

Specifikace materiálu

Typ povrchu:

Plocha hald (m²):

Typ materiálu:

Způsob skladování:

Podíl jemných částic:

< Zpět Další >

Obr. 3. Zadání vstupních údajů

Výsledky

Na základě vstupních dat aplikace vypočte emise z posuzovaného areálu. Emise jsou uvedeny v okně aplikace v jednotlivých řádcích.

Aplikace vyčísluje:

- emise NO_x
- emise suspendovaných částic frakce PM₁₀
- emise suspendovaných částic frakce PM_{2,5}
- emise benzenu
- emise benzo[a]pyrenu

Emise jsou vypočteny v gramech za den provozu areálu. Pro přepočítání na roční emise nebo průměrné okamžité emise je třeba zohlednit roční a denní dynamiku provozu, počet pracovních hodin ve dni a počet pracovních dní v roce (areály nemusí být v provozu nepřetržitě celý rok).

Pro snazší využití je možné výsledky buď vytisknout na systémové tiskárně nebo zkopírovat do schránky.

Obr. 4. Výsledky výpočtu

1	NOx	→	30.126	→	g/den	CRLE
2	PM10	→	11.750	→	g/den	CRLE
3	PM2,5	→	4.230	→	g/den	CRLE
4	BZN	→	0.544	→	g/den	CRLE
5	BaP	→	149.8	→	µg/den	

Obr. 5. Výsledky výpočtu – do schránky